

SAL I XEIXA

PUBLICACIO MENSUAL DEL TERME DE SANTANYI - ANY 1- Núm. 8 - Feb. 85 - 100 Ptes.

PEL FEBRER, FLOR D'AMETLER

El terme de Santanyí, quan arriba el mes de febrer canvia la fisonomia de la terra àvida i pobra per aquesta blanca i esperançadora dels ametlers florits. La contrada d'entranya tan prima, realitza un esforç que aflora amb aquesta investida floral, que si les gelades de març o el calabruix primaveral no l'esbordellen, madurarà al seu punt amb les calors que anuncient Sant Jaume.

FABRICA DE QUESOS

GRIMALT

QUESO MALLORQUIN

GRASO Y SEMI GRASO

TAMAÑOS NORMAL Y MINI

TIPO EDAM

C/. Escuelas, s/n

Tel. 65 39 14

ES LLOMBARDS

SANTANYÍ

SAL I XEIXA

Si encara no estau subscrits podeu adquirir SAL I XEIXA en els establiments següents:

- Fotografia Bordoy, Santanyí
- Can Talaia, Santanyí
- Estanc de Can Corriola, Santanyí
- Estanc de Can Prim, Santanyí
- Botiga de Ca'n Gató d'Avall, S'Alqueria Blanca
- Comestibles Can Perlo, Es Llombards
- Forn des Molí, Es Llombards
- Botiga Can Polla, Calonge
- Supermercat Germans Vallbona, Calonge
- Llibreria Migjorn, Cala d'Or

ANUNCIAU-VOS

A

SAL I XEIXA

*Un sol
fi:
Mallorca.*

**CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA**

SAL I XEIXA

**PUBLICACIÓ MENSUAL
DEL TERME DE
SANTANYI**

Dep. Legal PM 393-1984

Consell de Redacció:

Cosme Aguiló Adrover
Miquel Barceló Vidal
Antoni Burguera Cabrer
Miquel Pons Bonet
Andreu Ponç Fullana
Marc Vallbona Adrover

Col·laboradors

Maria del Mar Pons
Joan Coves Tomàs
Andreu Server Mas
Pep Rigo Ginart
Miquel Pomar Bosch
Geroni Burguera Vidal

Fotògrafs:

Joan Pinya Amengual
Cosme Aguiló Adrover
Antoni Burguera Cabrer
Foto Bordoy
Pep Rigo Ginart.

Administrador:

Simó Escales Escales

**Redacció, Administració i
Publicitat:**

Biblioteca Casa de
Cultura de Santanyí.

Preu de la subscripció:
100 pts. el número

Dels articles publicats en
aquesta revista sols en són
responsables els seus
autors.

Imprimeix:

Edicions Manacor S.A.
Ronda del Puerto, 60
Manacor.

LA FLORIDA

Si aixís que ten vas a l'interior es pel Febrer o per la primavera, veuras una illa que floreix d'un sol cop i es torna una toia.

Si desde ls altres móns ens deuen dir els Flammarions del cel: "Ja ha sortit el punt blanc a la terra". I aquest punt blanc es Mallorca.

Aquest punt blanc són els ametllers. Planures immenses, serres, comes, valls, fondalades i turons, coberts de blancs ametllers, que, a rengles, a grups, a restelleres, encatifen tota l'illa i la fan destacar del mar, com una immensa panera eixint del blau de les ones.

Aquests arbres florits, tots plegats, tenen la mateixa nota; però, d'un a un, són com teclas, o com matços d'un sol color, però d'una gradació sense fi. Desde l groc clar al rosa escés, tota la gamma de rosats: groc de lliri, groc blanc de nacre, blanc blau de perla, rosa englantina, rosa violeta. Desde l palid de magnolia a la quasi vermellor de la clavellina rosada, no n'hi manca ni un de la paleta. Un music podria dir que és una sonata de rosa. Nosaltres no trobem paraules. La vista no n sab de parlar. Mira i admira, i veu el blanc i s'amborratxa de claror, i, com més ne veu, més ne mira.

Poc se pensen, els que planten ametllers pera collir atmetlles, que, pera l'anyada dels ulls, lo de menos son les atmetlles. Hi han fruits que son malhaurats. Maduren sens florir, arriben a fruit com els pobres que no han tingut joventut, però aquests no són per les illes. Aquí, l'arbre que no floreix, sel considera com a llenya; és un arbre de càrrega i de feina. L'arbre, per a viure a Mallorca, ha d'esser hermós i am prestigi, i l'ametller és el més noble.

L'atmetller sen fa tan carregat de que ha vingut al món pera florir, que fins que ha caigut la flor no permet que surti la fulla. Vol sortir sola i primer que totes. Vol esser la bandera blanca, anunciant la primavera. Vol esser el colom de l'arca i la flor nupcial de l'any. L'any que s glasen els atmetllers comença la tardor a l'estiu, i les fulles cauen tendres, sense tenir temps d'essecar-se.

Figureu-vos aquests països que no més veuen el blanc en la neu, en el gel, en les glasseres, l'envela que han de tenir an els que l veuen format de toies!. Què n treuen de tenir riqueses, si se les ha de mirar a les fosques? Què n fan de fer produir la terra, si la terra no més els grana? Què sels endona de tenir terres, si porten ulleres negres? El que no pot comptar la vida pels mesos florits ha nascut vell. Per aixó, lo que fa jova a l'illa, és l'esclat de la florida.

El florir, aquí, no és un treball: és un respir de la mateixa illa. Se sent el cor plèi, fecondant, li surt la vida per les branques, i pareix bellesa sense dolor, i, com qui és el sol qui la fa mare i com que és el mar qui l'apadrina, els infants surten de blanc d'or, i en surten tants, que la terra canta.

I ve un moment que aquella flor cau damunt de l'heba que verdea, i l'herba, que no tenia flors, fa servir les de l'atmetller i fins a terra fa de catifa. Els camps, aleshores, són una nevada; però són una nevada tebia, una neu que viu i que respira; una neu que abriga els camps, pera que hi neixi la primavera.

Si Mallorca no tingués res més, valdria la pena désser-hi, tan sols per vere-la florir. Ni les postes de sol de Rigui, ni el sol de nit de Noruega, ni les catarates del Niàgara, valen tant com veure una illa que s torna una rosa blanca. Allò és caure i morir, i aixó és neixer. Allò és vellesa i aixó és joventut; i quina joventut, Dèu del cel: la joventut d'un bocí de món, que treu de dintre tot lo hermós, pera fer-ne ofrena als homes La joventut naturalesa i l'ànima de la terra.

I tot aixó, ho, cel generós!, tot aixó, un ho veu de franc, tan sols passant per la carretera, i en gaudeixen pobres i rics, i n'hi hà prou en tenir ulls i ganes de mirar, pera gaudir-ho! Lo que proba que, en aquest món, si mlts cops se troben arestes, és que un no les sap apartar, i que, si no es veuen belleses, és que un no sab anar-les a veure.

Sense tenir un sol atmetller, sen poden veure monts i planes, que floreixen per tú, que passes; que t'omplen el cor d'alegria, que t'enlluernen de blancor, que t fan amable l'existència, que regalen an el teu cor l'esplet més gran d'hermosura!

Beneim les illes de la calma, que saben florir pera l goig dels homes!.

"L'ILLA DE LA CALMA"
Santiago Rusiñol.

NOTA DE LA REDACCIO: Hem respectat, en aquest article, l'ortografia original.

LLIBRES

Dia 6 fou presentat a Son Vida el primer volum del diccionari "Ràfols" d'artistes de Catalunya i de les Balears (A-E) on hi figuren alguns artistes santanyiners. Hi col·laboren Rafel Perelló i Miquel Pons.

METEOROLOGIA DEL MES DE GENER DE 1984

Dades obtingudes per Gregori Suau en Es Molí Petit

Pluviometria:

Dia 3.	1 litre
Dia 4.	2,5 litres
Dia 5.	1,5 litres
Dia 6	4,5 litres
Dia 8.	0,40 litres
Dia 11.	3,5 litres
Dia 12.	22 litres
Total.	35,40 litres

Nota: els 0,40 litres de dia 8 foren de neu.

Temperatures:

A les 8 hores	
Mínima dia 9	-6o.
Màxima dia 23	11 o.

A les 14 hores	
Mínima dia 8	3o.
Màxima dia 31	17 o.

A les 19 hores	
Mínima dia 7	-2o.
Màxima dies 20, 21, 22 i 31	12 o.

Altres temperatures d'aquest mes a tenir en compte.
Dia 7 a les 8 hores -2 o. a les 14 hores 5o. a les 19 hores -2o.

Dia 8 a les 8 h. 0o.; a les 14 h. 3o. a les 19 h. 1o.
Dia 10 a les 8 h. -1o.; a les 14 h. 7,5 o.; a les 19 h. 1,5 o.
Dia 14 a les 8 h. 0o.; a les 14 h. 4,5 o.; a les 19 h. 0o.
Dia 15 a les 8 h. -4,5 o.; a les 14 h. 7o. a les 19 h. 1o.
Dia 16 a les 8 h. 0o.; a les 14 h. 6o.; a les 19 h. 2o.
Dia 17 a les 8 h. -2o.; a les 14 h. 9o.; a les 19 h. 4o.

MATADERO DE AVES

M. CABRER

C/. Estación, 44 -

ES LLOMBARDS

DEMOGRAFIA DEL MES DE GENER

Naixements:

Damià Vidal Llasses
Lucía Maya Martin-Albo

Matrimonis

Antonio González López - Gloria Ruíz Bonilla
Bartomeu Vallbona Rigo - Joana Rigo Adrover

Defuncions:

Joan Burguera Mestre
Antonia-Aina Sitjar Roig
Miquel Vila Mas
Catalina Vicens Vidal
Maria Vidal Vidal
Antonina Ma. Danús Vidal
Rafel Rigo Campins
Antoni Rigo Vallbona
Antònia- Cànaves Vidal

DONANTS DE SANG

COMUNICAT

La Secretaria General de la Germandat de Donants de sang de Mallorca comunica per coneixament dels donants de sang de la mateixa i públic en general el moviment hagut durant l'any 1984, especificant els nous donants, sang obtinguda a Palma i pobles i destí de la mateixa.

Nous donants a Palma	254
Nous donants a pobles	725
Litres obtinguts a Palma	1.178,7
Litres obtinguts a pobles.	3.367,6

Destinada a la Residència:

Quiròfan	1.143,3
Plantes	1.393,3
Maternitat	206,4
Ambulatori	165,3
Nius-pediatra	159,1
Exangino-transfusió.	9,3

Donada a altres clíniques:

Hospital General	145,5
Policlínica Miramar	298,3
Clínica Juaneda.	15,1
San Joan de Déu	235,7
Mare Nostrum.	30,2
Creu Rotja.	96,1
Clínica Femenías.	11,4
Clínica Rotger	17,7
C. Verge de la Salut	11,3
Clínica Planas	2,1
Prnceps d'Espanya (Barcelona)	4,9

Palma de Mallorca a 31 de Gener de 1985

DE LA COISA POÈTICA

a càrrec de J. Talaia

Abans que la fredor de la cendra ens recordi la Mort que sempre espera, la gent, amb coloraines i fesses, manifesta al màxim la seva vitalitat, corrent i xisclant pels carrers de la vila.

Ningú és ningú tothom treu del seu interior, de la seva imaginació, el personatge que ha somniat ésser i li és permès ésser-ho, mig de broma, una volta a l'any.

Rera les màscares de bulla s'amaga tot un any de grisor quotidiana.

A fora-vila, les mans sarmetoses dels ametlers esquel·lètics enlairen l'esperança tremoladissa d'una flor blanca...

De les dobles personalitats, de les gents que fan fesses tot l'any, de la misèria i la falàcia de la condició humana, n'és profund coneixedor el poeta Pere Quart, de nom Joan Oliver, com

ho demostra al seu "bestiari" o a aquest poema:

RETRAT DE DESCONEGUT

Rabassut i xerraire

putxinel·li,
desenvolupa activitats

estèrils
al servei sense solta de les

causes
macades i estantisses que

propugna.

Culte, però xaró, de gust
mongivol,

automàtic picaplets, per
tornar fatu;

papista, poetastre,
personatge

de sainet ranoi, de conxorna
bamba.

Doble: mig botifler mig
patriota.

Fat sucedani del prohòmic
d'armilla.

Qui el vulgui respectar que
no l'escolti

i se n'allunyi sense ni mirar-lo.

L'ART EN LA MATERIA

L'única mostra del barroc del segle XVII en tot el terme és el retaule de Sta. Escolàstica de Consolació.

A l'enfront de la capella s'alça aquesta joia que porta la data de 1646.

Els elements propis d'aquest estil, fullam, flors, àngels, deixen entreveure, encara, les restes del daurat i la policromia dels elements vegetals.

La figura de la santa, és de bon gust i l'element millor conservat de tot el conjunt. Els plecs del vestit li donen una forma graciosa. A ambdós costats del retaule, hi ha dues teles pintades, mal conservades, representant als sants Cosme i Damià.

Fa uns anys, l'enorme patxina del coronament, pel seu propi pes i pels efectes del temps, caigué fent-se mil bocins, romanent així el retaule mutilat.

Pot ser hagi arribada l'hora de parlar de la seva restauració.

L'any que ve es compleixen els 340 anys de la seva construcció. Podrem veure'l en tot el seu esplendor?

La devoció dels santanyiners per Sta. Escolàstica se perd dins la foscor dels segles.

Bernat Desclot

Aportació a l'Epistolari de Mn. Antoni Ma. Alcover

per Andreu Pons i Fullana

Fa uns dies, llegirem a la premsa que a Manacor havien retut un homenatge a Mn. Antoni Ma. Alcover, dipositant les seves despulles en una sepultura més adient tal com corresponia a una personalitat tan transcendental per a la nostra llengua.

Al mateix temps es dedicà una plaça a D. Francesc de B. Moll, deixeble i col·laborador de Mn. Alcover.

L'obra literària de Mn. Alcover en la nostra llengua començà vers l'any 1885 amb "CONTARELLES", col·laborant també amb nombrosos articles a la premsa de l'època.

Poc després inicià la publicació de "L'APLEC DE RONDALLES MALLORQUINES" (1889), que signà amb el pseudònim de Jordi des Racó.

A principis de segle i tenint ben madura la idea de fer un diccionari, viatjà per Europa i pels Països Catalans realitzant estudis lingüístics i recollint material.

Podríem afegir moltíssimes coses sobre la vida i obra de tan il·lustre mallorquí, però ens deturam aquí per donar a conèixer tres cartes, que creim inèdites, de Mn. Antoni Ma. Alcover adreçades a Mn. Miquel Clar d'Es Llombards i que pertanyen a aquesta època.

Mn. Miquel Clar, el capellà de Can Clar com el coneixien, fou un bon amic i un dels col·laboradors del diccionari de Mn. Alcover; recollint acudits i paraules de la nostra contrada, especialment el que fa referència a la pedra de Santanyí: escodra, coster, trencador...

Mn. Alcover i D. Francesc de B. Moll, viatjaren a Es Llombards i enllà prengueren anotacions de tot el que Mn. Miquel Clar havia recollit; escoltant també de viva veu als habitants d'aquells indrets.

Com a record d'aquella visita resta un exemplar de "CONTARELLES" que Mn. Alcover obsequià a la família de Can Clar i que guarden gelosament.

Vegeu ara la transcripció de les tres cartes abans esmentades, i una quarta escrita per D. Antoni Griera, fillolleg català col·laborador de Mn. Alcover, i adreçada també a Mn. Miquel Clar:

"Palma, 7 mars, 907

Mn. Miquel Clar

Amich estimat: a la fi ha parlat d'Administrador Principal de Correus de la Província y m'ha dit qu'ara ha conseguit que a Santanyí hi haja un carter pagat de l'Estat, qu'ell el porà corretgir. Així no serà lo matex qu'ara. Per tal raó consider qu'aquells tres suscriptors que's donaren de baixa, voldran seguir a n'el Bolletí.

Comandacions a n'els amichs.

Son afectíssim

Antoni Ma. Alcover i pre.

.....

Palma 7 abril, 910

A Mn. Miquel Clar:

Amic estimat: supòs qu'haurà vist dalt es periodic que a Manacor tracten de fer un mitin diumenge qui vé contre ses escoles layques, ab s'idea de que hi acudesquen de tots es pobles veynats. A ses reunions des republicans de Manacor n'hi comparexen de santanyiners. iQue no resulti idó que tenguen més poca son es santanyiners revolucionaris, qu'es de la dreta.

Esper, idó que vosté i els seus amics no hi faltaran a n'es mitin de Manacor.

Alla l'espera son afectíssim.

Antoni Ma. Alcover Pre.

.....

Palma, 5 maig, 916

Amic estimat: en mon poder la seva de 17 del passat

amb aquells diners. Gran mercés de haver-mos-ho enviat. Férem la variació que deia, posant Miquel en lloc d'Agustí Muntaner.

Queda pagada la suscripció dels de Santanyí an el Bolletí. En quant a La Auroa, vosté devia... trimestres, amb les 15 pessetes sobrants del Bolletí resulta que té pagat fins dia 31 de desembre de 1915. Es que veste paga tres suscripcions, i devia el darrer trimestre de 1914 i tot l'any 1915. Ara nomes deu el primer tremestre d'enguany. Ja el pagarà en venir-li bé.

Veja si ve davers Ciutat i parlarem de tot lo que vosté indica.

La semana qui vé estare en Exercis a la Missió.

Son afectíssim.

Antoni Ma. Alcover, Pre.

(El "Bolletí" de que parla Mn. Alcover era una mena de revista filològica mensual que servia de palestra a l'obra del diccionari).

Felanitx, 26 d'abril de 1912

Distingui Sr. Li prego qu'em dispensi el permetrem dirírmne a V. sense haver tingut l'honor de conexas-lo. Fa unes tres setmanes qu'estic recorrent els diferents pobles de Mallorca visitants, per indicació del Dr. Alcover, als diferents col·laboradors del Diccionari per organitzar la redacció d'una manera definitiva. Entre la llista de col·laboradors va posarmi'l seu nom, a fi de que pogués proposar-li i exposar-li la nova fase que volem donar a l'Obra del Diccionari i demanar-li'l seu concurs de col·laboració desde Santanyí.

Si no'm surt res en contra i V. no i tenia inconvenient el dilluns mati vindria a trovarlo a casa seva per exposar-li tot el plan.

El seu afectíssim ss i amic g. b. s. m.

Antoni Griera

.....

Fins aquí els documents. Ens complau el sebre que el nostre terme prengué part activa en una obra tan extraordinària com és el DICCIONARI CATALA-VALENCIA-BALEAR de Mn. Antoni Ma. Alcover. Agraïm a la família Clar- Lladó les facilitats que donades per a consultar els seus papers.

RECORDANT TEMPS PASSATS

Es una realitat innegable, que el divertiment és una necessitat vital de les persones.

Cada època té les seves maneres i modes de recrear-se, i a Santanyí fou el "Centro Artístico" l'entitat que marcà dins un temps passat, les pautes d'una sana diversió, quan la gent encara, sabia distreure's en societat.

L'article primer del reglament del "Centro Artístico", especifica d'una manera clara quins eren els seus fins: "La finalidad esencial de esta sociedad es la de proporcionar a los socios un centro de lícito recreo. Además se procura dar a los socios y sus familias, instrucción y diversión dentro de la más estricta moralidad, y como la sociedad excluye cuanto tenga relación política, queda terminantemente prohibido la celebración de mitines, reuniones y conferencias que tiendan a un fin político, sean del bando que sean, como también toda clase de juegos prohibidos por la Ley".

El "Centro Artístico" fou fundat l'any 1928. El primer president era en Joan Vicens i Adrover "Galerí", i en Gabriel Adrover i Verger "Forner" el primer secretari i gran impulsor de la societat.

Les activitats que desenvolupà el "Centro Artístico" dins els seus dies, encara dins el record de molta gent, eren aquells balls i les sessions de cinema en el teatre de Can Barrió.

En els primers temps de la societat, per a fer-se soci, se pagaven 4 pessetes d'entrada i una pesseta cada mes, així com l'adquisició d'un carnet que costava 0,30 ptes.

Els dies de ball, el local era ornamentat profusament, segons el gust de l'època. El confetti i les serpentes eren elements

imprescindibles i necessaris per crear el marc adequat.

Primerament eren els músics de la banda local, els qui sota la batuta del mestre Joan Perelló "Martina", amenitzaven les funcions. Després foren les prestigioses orquestres santanyineres, "Santanyí Jazz" i "Pontàs" i alguna altra de fora, com la "Alegría".

En els balls, l'orquestra estava situada sobre l'entrada del local, a la balconada que també servia de galliner a les sessions de cinema.

Un cartell anunciava el proper ritme de la composició musical: vals, tango, pasdoble...així les parelles especialitzades en cada un d'aquests balls podien lluir les seves habilitats artístiques.

Al mateix local hi havia una cantina, on es despatxaven licors i refrescs, però eren els caramels, servits en bossetes, els que tenien més acceptació, ja que els joves els compraven a les al·lotes.

Era el temps de carnaval quan els balls de disfresses suposaven el punt àlgid de tots els balls de l'any. Calia aprofitar aquests dies de disbauxa ja que la quaresma suposaria l'enquistament de les activitats de la societat reduint-les sols al cinema. El dia de Pasqua, el pols de la societat recobrava el ritme i quan la processó de l'encontrada pujava la plaça, podria llegir-se a la pissarra del balcó de Can Barrió: "Hoy gran baile".

Les rifes, a més d'esser un al·licient, era una manera de recaptar beneficis. Qualque any, en el ball de darrer dia de carnaval, fou rifat un bacallà, que era de consum habitual en els dies rigorosos de les quaresmes d'antany.

Però aquestes rifes no sols eren en els balls de carnaval. El dia de Nadal

de l'any 30 fou rifat un "mantón de Manila" del qual es vengueren dos mil números.

Al llarg de l'any també eren celebrats balls extraordinaris, com el dit del "ramillete" pel juny del 29.

L'altra activitat era el cinema. Un piano polsat hàbilment, acompanyava les imperfectes imatges en blanc i negre, naturalment mudes, de les pel·lícules d'aquell temps. Les cintes eren servides per les cases Verdaguier, Gaumont, F.R.E. i d'altres, transportant-les de Ciutat l'agència Llopis.

Qualque any, en els mesos d'estiu, el cinema era a l'aire lliure en aquell solar del carrer d'Es Pontàs. Dins les nits xafegoses del mes d'agost, l'orator que venia de la mar, feia tremolar les imatges projectades sobre el llençol.

Altres mèrits del "Cen-

tro Artístico", fou el d'introduir a Santanyí les verbenes de St. Jaume, celebrades en el corral de Can Ferrereta i amenitzades per les més famoses orquestres del moment.

La societat "Centro Artístico" es feu mal bé en aquell juliol del 36, en què el "Movimiento Nacional", vengué a substituir moltes activitats culturals i recreatives per altres modes que mai no arribaren a qual·lar.

Dins aquests anys de vida de la societat, les persones que regiren els seus destins, a més de les ja esmentades, foren Guillem Vidal, Mateu Mas, Andreu Caldentey, Geroni Lladó, Blai Bonet, Antoni Muntaner, Jaume Pons, Bartomeu Adrover, Jaume Suau, Bernat Clar, Bernat Mesquida, que actuaren com a directius en els distints càrrecs de president, secretari o comptador.

Miquel Barceló i Vidal

Petit Arxiu

1345.-El delme del capítol de canonges sobre el bestiar de Santanyí fou de 16 lliures i 15 sous. El de l'hortalissa de Campos i Santanyí 11 sous (ACM).

1480.-Es conferí la tonsura a fra Pere Vicens, fill de Pere, de l'ordre dels frares menors (ADM).

1533.-octubre. Nicolau Truiol de Tortix, deixà en testament 100 lliures al bací dels captius, pagadores 20 cada any, i pregà als administradors dels frares de la Mercè que dita deixés sia invertida, preferentment, en redimir captius de Felanitx i Santa-

nyí (CF).

1679.-juny. Morí Joan Seguí, cirurgià. Per aquelles saons hi hagué una epidèmia infantil, de la qual moriren a Santanyí uns 50 infants (APS).

1772.-octubre. Nasqué Rafel Josep Verger i Suau, que més tard seria bisbe de Monterrey (Mèxic) (ADM).

1801.-agost. El rector Mn. Andreu Danús, demenà llicència al bisbat per beneir la primera església de Calonge (APS).

1902.-juliol. S'inaugurà l'actual Casa Consistorial, obra de l'arquitecte D. Antoni Vaquer Noguera (AMS)

En Joan mans-foradades

Hi havia un pare, un senyor molt ric que mesurava es sous a aumuts, que tenia un fill tan tronera que pareixia que no estava acabat del tot d'acorar. Se pensava que es doblers sortien de davall una roca, i que s'única feina que havien de fer per tenir-ne era acotar-se a agafar-los. Amb una paraula, era un capvolando, molt de la timparrantana, gastador com ell tot sol, i més jugador que ses cartes. Seguit seguit anava de broc pel món. I era més bo de ginyar per buidar una copa a sa taverna, que per acotar es gep i fer feina. I ja ho crec si en tenia d'amics i amigues. N'estava tan enrevoltat com un ase de mosques.

Son pare, que ja era veiet, però tenia es cap ben clar i taiava un cabell a l'aire, se va posar malalt. I un dia el va cridar i li digué: —Mira, Joan! Jo em trob a ses darreres. Em moriré, no estaré gaire, i tu quedaràs, i des pas que vas trobaràs que sa processó es llarga i es ciri curt. Et deix ric i ple, però et veuràs a nedar dins sa miseri. T'avorriràs i un dia et voldràs penjar. —No, mon pare, no digueu aquestes coses, jo faré bonda. —No, tu amb so tiranyot que has pres acabaràs amb una corda pes coll, i si te vols penjar —va alçar es cap— t'has de penjar en aqueixa jàssera. (Dins ses cases, a s'aigovés de davant, hi havia una jàssera gruixada que entravesava es tions). —Ai mon paret! No em par-leu així. No, ca! jo no em penjaré.

Però son pare la va endevinar. Se va morir i ell va seguir en ses mateixes. Venga a fer raig i roi. Es caramull va tornar tant petit que al punt no li va quedar res. I ets amics, tants d'amics com tenia, varen començar a fer-li eixamples i voltera i poc a poc se decantaren d'ell. I se va trobar tot sol i des-separat, amb ses butxaques tan netes com un coní que li han llevat sa pell. S'havia menjat ses

II. Il·lustració de G. Burguera

flors i ara venien ses agostenques.

Un dia es seus amics havien d'anar a fer un dinar i varen dir: —Que hem de convidar en Joan? —I fotri! L'haurem de convidar. Fan de veure'l i: —Bé, idoi, a les dotze Joan, si vols venir a S'Amunia, a les dotze hi seràs i dinaràs amb noltros. —Bé, idoi ja hi seré. Sa qüestió que tothom se va posar damunt es seu cavall, però en Joan ja no tenia cavall ni res. Tot es seu concert ja havia fet flamada. Arri, arri, a peu cap a S'Amunia.

I va comprar un panet per berenar pes camí, per no haver de badar sa boca an es vent i sa panxa li feia renou de budells. Com va esser devers mitjan lloc, va tenir ganes de fer del cos. Bota allà deçà sa paret i amolla es panet damunt s'encadenat. I encara no s'havia acabat d'acotar com passa un ca i sas! li saupa es panet i li acopa, més de pressa que si hagués encalçat una llebre. —Mal li tocàs... mmm! L'homo taiava claus.

Res, que com va esser a S'Amunia sa fam ja l'alçava en pès, i quasi no va tenir eima per contar la feta. I ets amics no el varen plànyer gens, se varen posar a fer-li befa. I: —Ca, homo! No ho varen creure que un ca li hagués pres es panet. I tot eren riadotes i esclafits. I es tres o quatre que no reien feien sa mitja mordala, que era pitjor. I ell, fiet, va agafar una volada, i li va sebre tant de greu que se'n riguessin d'ell, i ho va prendre tan i tan malament, que va partir escapat cap a caseda, coa baixa, tot emmorronxat i sense dinar. Entrar dins la casa i passar-se una corda de garbejar pes coll, va esser tot u. Se'n va anar an aquella jàssera i se va penjar. Aquella jàssera va esser de cartó i va amollar, i va estar estibada d'or i plata. L'homo, amb aquesta, va mudar de colors i de cantet. No hi cabia d'alegria. Estava més content que un Pasco. I què vos pensau? Ja va

(La sé de la madona Maria Vidal d'Es Llombards)

tornar esser don Joan. Va comprar un cavall i una possessió i ets amics a l'instant ja hi varen tornar estar abocats a allisar-li es pèl i a fer-li es ramerol de sa coa, però ell la duia regordada.

Un dia aplega es seus amics i los diu: —Tal dia farem un dinar, anirem a estrenar sa possessió que he comprat. I ets amics: —Bé, bé, bé, bé. —Jo a les dotze seré allà. —Bé, bé, bé, bé. I ets amics varen esser d'hora allà, tots ben mudats i a punt de pastoria, però ell, si hi havia d'esser a les dotze, no hi va esser fins a les tretze, diguem. I com el varen arribar amb so cavall: —Bono! i —don Joan, i —què tenia don Joan?, i —ja se torbava don Joan, i don Joan amunt i don Joan avall. —Ai! germanets meus, Sabeu quina una que me n'ha passada! —I què ha estat don Joan? —Què ha estat? com he estat a tal punt m'ha sortit un formiguer, tan gros i tan gros, amb unes formigues tan i tan redegrosses i tan reguitzeres i enfotrades que s'han abordat a ses ferradures des cavall i les s'han empassolades amb un tres i no res i he hagut de tornar arrera a ferrar-lo de bell nou. —Caramba! Aquests animalets en posar-s'hi saps que en fan de destrossa i saps que ho són d'endimoniats!.

I ell va dir: —Siii? Aquell dia no vau creure que un ca m'hagués fet sauvatge es panet i avui creis que ses formigues m'han roegat ses ferradures des cavall!! Arruix! Xo! No n'he de mester cap d'amic com voltros. Preniu per allà on voldreu!

I des d'aquell dia en Joan va esser un altre. Pareixia que l'havien pastat de bell nou. Sa feina no el retgirava i de cartes i suc sols no en volia sentir s'olor. I va viure molts d'anys amb salut i alegria fins que se va morir. Ah idò! Preniu llum de na Pastora.

Cosme Aguiló,
gener del 1985

Un any del centenari de la Fundació de la Colònia de Sant Jordi

Per Antoni Vidal i Ferrando

Falta un any pel centenari de la fundació de la Colònia de Sant Jordi, esdevinguda el 1886. Els inicis del que avui és un centre turístic florent s'han de cercar en dues lleis (21.IX-1855 i 3-VI-1868) que afavorien la creació de colònies agrícoles i otorgaven als colons una sèrie de beneficis, com és ara, l'exempció del servei militar pels seus fills i del pagament durant un període, que podia oscil·lar entre deu i vint-i-cin anys, de l'impost de la Contribució rústica.

Bartomeu Pastor Sureda (1) ens compta que entre el 1874 i el 1891 sorgiren a Mallorca nou d'aquestes colònies, que passam a esmentar, tot seguint l'ordre cronològic de la seva creació: la de Ses Comunes Velles, de Campos; la de Poble Nou d'Alcúdia; la de Son Menvil i Cases Noves de S'Aljub, a Llucmajor; la de Ca n'Alou i Pla de la Sínia (després Porto Colom), a Felanitx; Fusterets, a Sa Pobla; Sant Pere, a Artà; Sant Jordi, a Santanyí —actualment terme municipal de Ses Salines—; El Carne (després Porto Cristo), a Manacor; i Villa Cristina, a Cabrera.

En l'actualitat subsisteixen quatre d'aquestes creacions, que han canviat de manera palesa la seva funció i s'han convertit en espais d'oci pel turisme. Es tracta, tal com es pot endevinar, de la Colònia de Sant Pere, de la Colònia de Sant Jordi, del Port de Felanitx i del Port de Manacor.

La creació de les colònies agrícoles actua com a resposta a la necessitat peremptòria de rompre terres —per paliar la fam i l'emigració— esdevinguda, especialment, a partir de la segona meitat del s. XIX, a causa del creixement experimentat per la població de l'illa. En

realitat, tal com afirma Bartomeu Pastor, la llei beneficiava particularment els grans propietaris, que conseguïen, a més d'excepcions tributàries, una forta demanda per unes terres, generalment dolentes i sense rompre, les quals veïen convertides en amatllerars, figuerals, vinyes...

Com ja he dit, la Colònia de Sant Jordi es fundà l'any 1886; i no el 1870, com afirma Bartomeu Pastor, tot contradint-se amb les dades generals que abans ha donades, ni tampoc de 1885, com diu J. Lladó i Ferragut a la seva "Història de Ses Salines". En una Acta municipal de l'11-VII-1886 es pot llegir: "Se dió cuenta de una solitud del Exmo. Sr. Marqués del Palmer, remitada por el M.I. Sor. Gobernador de esta provincia, con una memoria descriptiva del predio s'Avall de este término en el cual se propone fundar una colonia agrícola o población rural con arreglo al plano, que también se acompaña".

El plànol es pot consultar avui a l'Arxiu Municipal de Ses Salines, on anà a parar no fa massa anys, en temps de la batllia santanyinera de D. Miquel Verger Verge: (19-IX-1972/12-XI-1975), home sensible en matèries d'ensenyament i cultura, que va pensar, jo crec que amb bon criteri, que els saliners el guardarien amb més zel. En aquest plànol, ens hi tornarem referir més endavant.

Per si qualche dubte restàs respecte a la data de fundació de la Colònia de Sant Jordi, vegeu el que s'afirma en una nova Acta del 26-XII-1886: "Se dió cuenta de la comunicación del Sor. Gobernador Civil de esta provincia fecha veinte de Diciembre por la cual se participa al Sor. Alcalde de la autorización concedida a D. Guillermo Abri Descallar y Sureda, Marqués del Palmer para la fun-

dación de una casería o Colonia en el predio s'Avall de este término; y en su vista se acordó, por unanimidad quedar enterada la Corporación...".

Pel seu interès, reproduïrem un fragment de l'anunci que el Marqués va fer repartir quan es decidí a establir la nova colònia, donat a conèixer per Lladó i Ferragut:

...“ 1o. A cada colono se le concederá, gratuitamente, un solar de los demarcados en el plano para la nueva población, en el cual pueda edificar su casa, si toma en arrendamiento una porción de terreno colonizable, cuya extensión no baje de cuatro cuarteradas, por tiempo de diez años y por el precio ó merced que se convenga.

2o. Durante el tiempo de este arrendamiento podrá el colono dedicar el terreno de cultivo que considere más ventajoso, ya sea labor, pasto, plantío ú otro cualquiera.

3o. Si al terminar el arrendamiento quiere el dueño vender la finca arrendada, lo pondrá en conocimiento del arrendamiento y si este desea adquirirla, será preferido a cualquier otro comprador, en igualdad de precios. Y si el dueño no quiere vender la tierra, podrá el colono continuar teniéndola arrendada por el precio y el tiempo que de nuevo se estipule”.

Al llarg dels primers sis anys, a partir del 1886, es registren a les Actes municipals reiterades peticions de baixa de residents a Santanyí que sol·liciten l'alta com a veïns de la nova colònia. Per altra part, prou se'n cuidava el Sr. Marqués de fer valer els seus drets. En una Acta del 19-X-1890 s'expressa que no estava d'acord a pagar la contribució dels consums (impost indirecte que es posava als productes en teoria comercialitzats i consumits per la població municipal). Aduïa que "... como concesionario de la Colonia de Sn. Jorge se halla exento de

todo tributo, que no sea el único y exclusivo de la contribución territorial”.

Havent passat alguns anys, els colons s'assebentaren que la llei que els otorgava els avantatges ja esmentats havia caducat. Aleshores alguns rescindiren el contracte, sense que el propietari s'hi oposàs.

J. Lladó i Ferragut afirma en la pàgina 82 de la seva obra que les terres parcel·lades per fundar la Colònia de Sant Jordi eren "Es Bertumins" i "Na Frere"; però es tracta d'una equivocació, que també desorienta l'amic Bartomeu Pastor, que ho reitera, tot seguint-lo; el propi Lladó i Ferragut, en unes planes més envant, concretament a la 46, afirma que el lloc d'establiment eren les terres conegudes com a "Rotes de Na Duana", "Rotes dels Estanyes" i "Rotes des Port". Són aquests darrers topònims els que veritablement corresponen a l'emplaçament de la colònia. La parcel·lació de "Es Bertumins" i "Na Frere", el mateix autor la dona després pels voltants del 1900.

Quan a l'extensió de l'establiment, Bartomeu Pastor parla de 200 Hes.; Lladó i Ferragut de 300 quarterades. En el plànol abans citat, he pogut comptar 165 parcel·les rectangulars, d'uns 1.150 m². una quarterada una mica afavorida—, que en conjunt representen 117,97 Hes.; i 32 parcel·les irregulars, amb un promedi d'extensió que calcul equivalent a la de les anteriors, o lleugerament superior. En total sumarien unes 150 Hes. de conreu, a les quals s'ha d'afegir la superfície prevista pel nucli urbà; mala de calcular, però considerable.

(1) Vegeu Bartomeu Pastor Sureda, "Les colònies agrícoles del segle XIX a Mallorca", Mayurqa, 17, Palma de Mallorca, 1.977-78.

INFORMACIO LOCAL

El passat dia 13 de febrer de matí, el grup Sis-Som, actuà a l'Escola Pública. Aquesta actuació s'inscriu en el programa "La Música a les Escoles" que patrocina el Consell Insular de Mallorca.

Després de presentar unes cançons representatives de totes les illes, na Bel Cerdà mostrà als nins els distints instruments emprats i també els ensenyà a construir instruments tradicionals de canya i altres materials.

Per acabar la funció se ballaren jotes i altres balls nostres acompanyats pels instruments fabricats en el moment.

Així els allots tenguin una bona manera de començar el Carnaval.

Dia 26 del mes passat el bisbe de la diòcesi Mn. Teodor Ubeda va fer la visita pastoral a la nostra parròquia, administrant el sagrament de la confirmació a un estol ben fornit de jovencells. A la sortida de la funció litúrgica, va haver-hi refresc per a tothom a l'escalonada de l'església.

La premsa insular s'ha fet ampli ressò d'un tauró capturat en aigües d'Es Cap de Ses Salines d'uns vuit-cents quilògrams de pes. La captura d'aquest esquàlid, un pelegri totalment inofensiu, ha estat motiu de polèmiques degut a la seva raresa i per ser una espècie protegida.

La Televisió Espanyola,

ha anat gravant una sèrie de reportatges sobre arquitectura popular per esser emès a un programa nacional de divulgació etnològica. Entre d'altres llocs varen filmar a S'Aljub, a una casa de la Plaça Bernareggi, a Can Crestall Vell, al carrer de Ciutat...

La Jefatura Regional de Costas ha construït un viarany que uneix Es Caló d'en Busques i Es Caló d'en Boira de Cala Figuera, que ha estat d'acceptació majoritària.

En certs sectors dels pinars del terme ha reaparegut la plaga de la processionària. Els paranyes que foren col·locats estratègicament com a mesura preventiva, arribaren

una mica a destemps. Els caminers estan ara ocupats a destruir les bosses a trets d'escopeta o amb tisores.

El passat dia 9 fou presentat en el taller Pons-Prelló el nou model de la casa Renault "Super Cinco". A l'acte, hi assistí molta gent, que es mostrà fortament interessada i que fou obsequiada amb un refresc.

Com a fruit de l'exposició de fotografies antigues realitzada a l'Escola Pública, es prepara l'edició d'un llibre que recollirà les més significatives acompanyades d'uns articles d'introducció. L'obra s'editarà sota el patrocini de l'Ajuntament.

EL PRESIDENT CAÑELLAS AMB LA PREMSA FORANA

El passat dia 9 i per iniciativa del President de la Comunitat Autònoma, va tenir lloc a Sant Joan una reunió de la pràctica totalitat dels membres de l'Associació de Premsa Forana, presidida pel president de Govern Autònom, Gabriel Cañellas.

El president de l'Associació en el seu parlament va agrair al Sr. Cañellas la seva presència i li va exposar els problemes que té la premsa forana i que sobretot aquests són de caràcter econòmic. En la contestació el president del Govern Autònom va destacar la importància que té la premsa forana i que sovintament la seva labor no és massa agraiada ni reconeguda.

En el curs de l'acte es varen fer entrega d'unes plaques commemoratives a "Perlas i Cuevas" de Manacor i "Bellpuig" d'Artà en

motiu de complir-se el 25 aniversari de la seva primera publicació. Així mateix es va posar al President Cañellas la insígnia de l'Associació i l'emblema de "Sa Comare Beneta", títol de la primera publicació que va tenir la vila d'Artà.

TROBADA DE L'ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA

Organitzada per la publicació "Flor de Card" de Sant Llorenç d'es Cardassar, el passat dia 27 de gener va tenir lloc una trobada de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, a la finca Ses Sitges del terme llorenç.

La casa de Ses Sitges, lloc a on va néixer l'escriptor Mn. Galmés ha estat restaurada, respectant al màxim la seva pròpia identitat, i també la possessió ha estat acondicionada per a convertir-se en Centre Educatiu i de Recursos Ambientals.

A la part del matí, en Guillem Pont, que juntament amb altres va tenir la iniciativa, va explicar als assistents el funcionament i objectius del Centre. Es tracta que els escolars passin un dia a Ses Sitges i estiguin en contacte di-

recte amb el món rural experimentant els distintes programes que se'ls ofereix: Arbres de secà, "Les ovelles", "la mel", "el pa" "Formatge", etc.

Després del dinar va tenir lloc l'assemblea de l'Associació de Premsa Forana on es va tractar de les subvencions i de la campanya de la normalització lingüística.

Cal dir que l'esmentat Guillem Pont va esser mestre de l'escola de S'Alqueria Blanca a on es va casar amb la curiablancuera Catalina Pons i que ells juntament amb els seus fills viuen a Ses Sitges. Ells es varen alegrar molt de la nostra presència allà i quedarem convidats juntament amb tots els del terme a tanyiner a visitar Ses Sitges.

INFORMACIO MUNICIPAL

Extracte dels acords que l'Ajuntament prengué en el ple celebrat el passat dia 14 de febrer.

—1) Dins el marc de la celebració de l'Any Internacional de la Joventut així com també de l'Any Europeu de la Música es va programar celebrar els següents actes:

a) Una conferència per als joves.

b) Un concert de piano.

c) Una vetlada musical en la que intervendrien tots

els músics i entitats musicals santanyiners.

d) Una verbena "Roch" al poliesportiu.

—2) Atinent la sol·licitud de la "Coral Sant Andreu" es va concedir una subvenció de 625.000 pessetes per a l'adquisició del vestuari de l'esmentada coral.

—3) Remetre al Consell Insular els projectes per a la millora i asfaltat dels camins de S'Almoina i el d'es Goret Vell amb un pressupost de 11.500.000 i

5.800.000 de pessetes respectivament.

—4) Treure a subhasta el cotxe fúnebre vell, amb un preu inicial de 1.500 pessetes.

—5) Aprovar l'exposició pública de l'estudi de detall de la finca Ca'n Bueno de Porto Petra, presentat per "Bahia Cala d'Or S.A.", sol·licitud que substitueix a la de "Trafalgar S.A.".

—6) Autoritzar "Esmeralda S.A." l'exploració de la zona verda del polígon 11 de Cala d'Or.

—7) Sol·licitar a la Conselleria d'Ordenació del territori una subvenció per a la reforma del sistema de depuració d'aigües a Cala Egos.

—8) Expressar a la Jefatura Regional de Costes l'agraïment per a la construcció del pas d'unió d'es Caló d'en Busques i Caló d'en Boira (Cala Figuera).

—9) Emetre informe favorable a la sol·licitud de la societat EDAM S.A. de Cala d'Or per a la revisió de les tarifes de l'aigua.

CURS DE SOCORRISTE

La Creu Roja ha organitzat un curs de socorrista a celebrar dins el mes d'abril a la Casa de Cultura. Encara que aquest curs està obert a tothom és molt convenient pels joves interessats en fer el servei militar a la Creu Roja, ja que el tenir el títol de socorrista serà indispensable.

Tots els interessats poden apuntar-se a l'Ajuntament fins el dia 20 de Març.

SOLUCIONS

Maria del Mar Pons i Bonet

MOTS ENCREUATS

Horizontals

- 1.-Cuixa, Així.
- 2.-Os. Amagrir.
- 3.-N. Alosa, Nan.
- 4.-Saler, F.X.A.
- 5.-T.Et. Malalt.
- 6.-Ar. Ued, La.
- 7.-Negre. Oisel.
- 8.-C.E.Poruc, I.
- 9.-Arre, R. Una.
- 10.-Er. Ralaca.
- 11.-Esa. Aroh, Ut.

Verticals

- 1.-Constança, E.
- 2.-Us, a. Re. Res.
- 3.-I. Alé. Gerra.
- 4.-Xalet, R.E.
- 5.-Amor. Uep, Ra.
- 6.-As. Me. Orar.
- 7.-Agafador, Lo.
- 8.-Ir. L.lu. Ah.

9.-Xinx, Scuc.

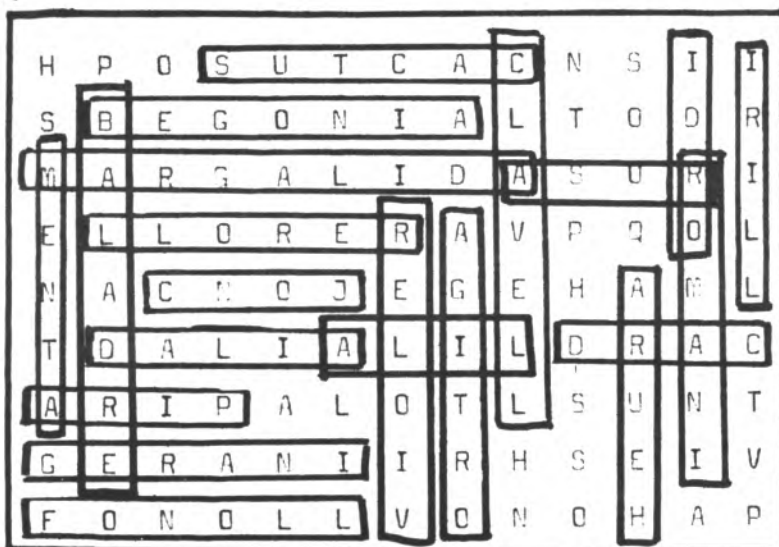
10.-Ira. Ue. Nou.

11.-Natàlia, T.

SOPA DE LLETRES

Cactus
Baladre
Gerani
Begònia
Dàlia
Margalida
Menta
Clavell
Rosa
Card
Llorer
Ortiga
Heura
Violer
Jonc
Fonoll
Ordi
Lliri
Api
Romaní
Lila

SOLUCIONS PASSATEMPS

TEMPS ERA TEMPS. . .

FLESSES, FRESSES. . .

Quan el camp, assedegat o humit, sec com un terròs o moll que no hi poden entrar, amb temperatures baixes i freqüents gelades, es disfressa amb el mantell blancrosat-sedós dels ametlers florits, s'apropen els dies de gaubança, els dies d'amagar la pròpia personalitat, els dies de fre lliure, el Dijous Llader —o Jarde— i els darrers dies, al·trament anomenats Carnestoltes. La mateixa nit de Matines, a les parròquies majors i d'entrada, de l'estufat llanteroner o de la humil llàntia penja un enfiloi de neules, unes més grosses, que signifiquen les setmanes, i unes més petites, que signifiquen els dies que precedeixen a la Quaresma. Les setmanes dels darrers dies comencen a tenir força amb la festa de sant Antoni, "que guarda s'animal tant de pèl com de ploma". Festa amb beneïdes, carrosses, disfresses, que a Santanyí i Es Llombards, Ses Salines ho conserva com a vestigi de l'antiga unitat, diuen fresses i en canvi a S'Alqueria Blanca i Calonge són fresses. Una i altra accepció és recollida pel Diccionari Català -Valencià-Balear, d'Alcover-Moll.

Anys enrera hi havia una certa afició a disfressar-se cobrint-se la cara, el que permetia d'una manera oculta ajustar comptes tant de diners com de banyes, que de tot hi havia. Destapar una disfressa era molt sagrat, de tal manera que vers el 1700 es punia amb un any de desterro a Cabrera. Desabrigar una màscara, a vegades, era sinònim d'una ganiveta. El que explica la por, especialment de la gent menuda, a les disfresses de cara tapada. Hom conta que a Santanyí, d'això ha de fer molts d'anys, que un estol de disfresses, amb cantusol de missa de difunts i crits de "Voleu fresses", i-ji-ji, i-ji-ji... "Entrau", dei-

xaren a terra, en el primer aiguavés, una caixota, i-ji-ji, i-ji-ji, a la vegada que sortien depressa. Quin no seria el trastorn quan dins l'improvisat taüt s'evidencià el cadàver del fill de la casa. L'esdeveniment, cert o fals, és per ser interpretat pels pinzells de Gutiérrez Solana, tan afectat de pintar temes de carnaval. No sempre els incidents eren tan tràgics i es limitaven a una fal·làcia o atordiment, com el que canta Na Maria del Mar Bonet, "Pensant que era una nineta...i va esser un guàrdia-civil".

S'ha escrit que a Santanyí, en temps primer, el Dijous Llader era el més indicat per armar rebombori al tall d'entrecavadores i els jovenells, que devers migdia acudien al tros. De tanta empena i disbauxa els sembrats romanien fets una llàstima. També per la Plaça i caps de cantó solien volar banyons de socot de figuera de moro, tan santanyinera, que si endevinaven, feien un bon bravorol.

Devers els anys vint s'organitzaven les rues, amb cotxes embellits i disfresses, que passaven per la Plaça, per s'Escola Vella, per davant Ca'n Ferrereta, sa Porta Murada, Costa d'En Verger...i tornaven pujar la Plaça. Surava un nigul de paperins i serpentes i la bulla acabava amb un ball a Ca'n Pinos, que era propietat del Marquès de Barberà, d'es Rafal.

Em diuen que a n'Es Llombards mai no han estat molt afectats de les disfresses ni dels fets propis dels darrers dies, com és ara "tocar baules i tirar tests", cosa ben pròpia de Santanyí, S'Alqueria i Calonge. Els estols de disfresses, vigilades per un acompanyant, gaiato en mà per a protegir-les, no solien tirar tests. Per anar a tirar tests havien de ser falagueres perquè, més d'una vegada, els tocava córrer. Hi havia cases que es molestaven molt si els hi tiraven tests i com

més es molestaven més n'hi tiraven, si bé, en alguna ocasió, el final era de mala olor.

A S'Alqueria, i algun pic a Calonge, el jovent s'entretenia a dur carros al replà de l'església o els feien córrer i solien acabar a sa Bassa d'es Pujol o a ses Coves de sa Grava. "Quin tutut", va dir en Rafel Pons. A S'Alqueria s'estilaven els esquitxadors de canya, que deixaven remulls els vianants. Més coenta era una passada d'un manyoc d'ortigues blaves per les carns destapades. I encara a S'Alqueria tenien una altra peculiaritat —no tan sols dels darrers dies— que consistia a violar l'entrada als hortets o jardins casolans de les al·lotes i tragar els cossols més malacarosos i raquits a la Plaça. L'embargiment era quan les jovenetes vermelles com una rosella anaven a recuperar-

los. Vos asseguro que més d'una se n'afluixava.

A Santanyí cap els anys cinquanta va reprendre l'afició a les disfresses amb cara tapada i davant l'increment i qualsevol possible risc foren prohibides per l'autoritat de torn.

Quasi arreu de la contrada, les carnestoltes solien acabar amb una "fressa de cuina", un bon sopar i resopar amb greixera de porc i els darrers ossos abans que es tocà la queda. A partir d'aquest moment s'acabaven els escambrins, les parrelles, les xuffites, el set i mig i les cartetes tornaven dimonions.

Amb els esvaïts i esporàdics sons de ximbomba i els últims i-ji-ji-ji-ji de les disfresses, finien uns dies d'esplai, quasi sempre innocent i donaven principi els quaranta dies penitencials i morats.

Miquel Pons

Salm del peresós.

A Joan Adrover Verger.

Lloa't sigueu mon Senyor

Pels bons poetes, cantors i comedians, Músics, esportistes i petits escolans.

Pels tendres festejadors, ascetes i llauradors. Novel·listes, turistes, fusters i ferrers, picapedrers, sastres i teixidors, xòfers, barquers i aviadors, infermeres, operadors, metges i glosadors. Periodistes, pescadors, fabricants de paper i escorxadors., jardins, cavallistes i fossers.

Lloa't sigueu mon Senyor

pels pintors, miners i cavadors, per les velles que encara filen, cullen figues i apedacen, conren flors i li diuen bella a la Vida.

Lloa't sigueu mon Senyor.

Pels qui escriuen llibres i pels qui en cremen: n'hi ha tants...!!!

I pels qui els fan tornar vells de tant de llegir-los.

Pels qui cuiden malalts, vells, infants i pels qui escriuen sense pensar ni corregir ni esborrar. Pels ases i els cavalls, muls, fruites i cards. Pels ocells, peixos i tot els altres animals.

Jaume Serra.

Santanyí, 30 Juny 1978

S'Alqueria Blanca

Durant la darrera setmana de carnaval es convocà al poble a participar a una RUA el diumenge dia 17.

L'acte fou organitzat per un grup de joves amb el suport econòmic de l'Ajuntament, i va esser concorregut i animat. Hi hagué disfresses de tota mena, grans i petites i els organitzadors feren un "cuc" gegant que tengueren mal de manejar. La festa, després de fer una volta pel poble acabà a la plaça on es repartiren als disfressats serpentines i paperins. Hi hagué bona música per ballar, i al final, el batle del poble alegrà als infants (i algú de no tan gran) amb caramels a rompre.

Que no sigui la darrella i que l'any que ve sien més.

Organitzat pel Bar Nou s'ha fet un campionat de TRUC que ha durat més de quinze dies degut al gran nombre de parelles participants, 28 entre totes.

Els participants han tengut un gran esperit esportiu i no ha fet falta cap jutge, ens diu en Blai com a responsable de l'organització. Una vegada acabat faran tots un poc de festa per a entregar els deu trofeus i altres premis a tots els participants, des del més vistós per en Domingo i en Paco, al més interessant, el sorpresa, per en Jaume i en Biel.

Entre les coses curioses cal destacar l'edat de la parella més vella amb més de 170 anys, formada per l'amo en Tomeu (negre) i l'amo en Jaume (Felip), així com també un dels articles del reglament que s'havia fet pel cas, el qual obligava als qui s'enfadassin a pagar una "botella" de conyac.

Diumenge dia 17 de matinet sortiren a pescar quatre alqueriablancuers amb un llaut i amb comptes de tornar l'horabaixa, però, no fou així.

Quan volgueren posar el motor en marxa, serien les deu o les onze, no vo'gué partir, i al intentar-ho amb un motoret poper auxiliar, tampoc arrancà. Anaren tot el dia a la deriva fins que a les vuit sortia una "golondrina" de Portopetre amb el patró Antoni Company que les trobaria a les deu més de cinc milles endins davant el Port de Felanitx, segons ens digué ell mateix, molt enfora del lloc on s'adonaren de l'avaria que era pel Cap Salines. Localitzaren als naufrags quan aquests feren foc amb benzina dins una llaua.

Fou una gran sort trobar-los ja que el ventet de ponent els duia cap a fora.

Es d'agrair públicament, la feina que d'una manera altruista feren el patró i els mariners de la "golondrina".

HERMANOS DE LAS ESTRELLAS

Himno del «Día Escolar de la No-violencia y la Paz» (30 de enero)

Letra: Llorenç Vidal

Música: Andreu Bennàssar

Hermanos de las estrellas,
de las montañas, del mar,
de todos los seres vivos,
unamos, para cantar,
nuestras manos,

aprendices

de Amor, No-violencia y Paz.

Sin diferencias de raza,
de lengua ni de pensar,
en un abrazo fraterno,
unamos, para cantar,
nuestros pechos,

con la fuerza

de Amor, No-violencia y Paz.

Defensores de la vida,
sin armas para matar,
cual ciudadanos del mundo,
unamos, para cantar,
nuestro aliento,

mensajeros

de Amor, No-violencia y Paz.

RENAULT

COMPRA - VENTA

VEHICULOS NUEVOS Y USADOS

Talleres

PONS - PERELLÓ

C/. Llaneras, 48 - Teléfono 65 36 68
SANTANYÍ (Mallorca)

SES MONGES FRANCISCANES

Es una estampa característica de Calonge es topar-se pels camins sobretot per Sa Talaiassa o Can Roca amb unes simpàtiques "mongetes" majors, la cara somrient i xalesta, escomentent a tothom. Elles pertanyen a la família més nombrosa del poble, "Les Religioses Franciscanes".

Era el 25 de juliol de 1857 quan s'establí a Calonge la primera comunitat, gràcies als esforços de Miquel Jaume Adrover, "es majoral de Can Brut", que estant a Pina del Pare Fundador va aconseguir que el nostre poble es convertís en el quart a on es fundava un convent de Franciscanes. Ja fa molts d'anys d'això i des de llavors els calongins sabem que a ca Ses Monges hi tenim una casa que té obertes a totes les hores del dia, les seves portes per tot el que necessitam. I de fet sovintment feim us dels de les monges. Quants som els calongins que aprenguerem les primeres lletres i oracions de la n.a d'una franciscana! Quan tenim un malalt a casa, sempre ens ajuden, a qualsevol hora sia. I si un familiar o amic agonitzant, que ho és de reconfortant tenir al costat a una monja que ens consola i ajuda en aquests moments tan trists.

La manca de vocacions es, des de fa uns anys, causa que s'hagin de tancar alguns convents i devers els anys 1976 i 1977 tots els calongins estàvem ben preocupats, les monges estaren a punt d'anar-se'n i deixar el convent buit. Però afortunadament no fou així, no solament es quedaven sinó que el convent sofriria una important reforma per convertir-se en una residència de monges majors.

Les monges primerament estaven a Ca Madò Catalina, després a Can Tancà. L'any 1863 passaren a Can Brut on estigueren fins el 1928 que passaren al convent actual. Aquest, després de l'esmentada reforma, s'ha convertit en

Pati-Jardí interior del convent.

un lloc convencional i sumament agradós. "Sa Costura Gran" s'ha convertit en la capella, d'estil modern i que les cuidadoses mans de les monges sempre tenen adornada amb motius decoratius d'una finura i bon gust exquisits. El que era "Sa Costura petita" no ha estat canviat i s'utilitza per magatzem. Totes les demés dependències si no són totalment de nova construcció al manco interiorment han estat totalment renovades. També hi ha un dispensari a on s'atenen els malalts i els metges tenen la consulta. No menys atenció mereix el jardí i l'hortet, que demostrin la bona mà que hi ha a la casa per tenir les coses cuidades i el més agradós possible. A una paret del jardí hi ha unes ceràmiques, que reproduïxen el Càntic del Sol de Sant Francesc col·locades amb motiu de celebrar-se el 125 aniversari de la vinguda de les monges a Calonges, el dia que es va descobrir aquesta ceràmica, pronuncià un parlament en Jaume Albocacer del qual reproduïm el següent: "...lloat sigues, Déu Nostre, perquè aquests cent vint-i-cinc anys de presència franciscana dins Calonge, han donat un esplet ubèrrim d'obres de misericòrdia..."

Hem anat a estar un horabaixa amb elles i ens han contat moltes coses. Es la mare superiora que ens detalla com és l'horari habi-

tual del convent.

-Les monges que estan en activitat ens aixecam a les 6,30. A les 7,20 tocam la campana per aixecar-se les majors. A les 7,50 totes resam "Laudes". Berenem a les 8,30. A les 11 es resa el rosari a la capella, es fa Exposició del Santíssim que dura fins a les 13, al llarg d'aquest temps es fan torns de "vela" davant el Sagrari. Dinam a les 13 i a les 16 tornam resar el rosari i mitja hora d'oració personal. A les 18,30 resam "Vespres" després missa i mitja hora de lectura en comunitat d'algun llibre religiós. El sopar és a les 20 i en haver sopat veim al "Telediari", llavors la darrera oració, acabada la qual hi ha llibertat per anar a dormir.

Aquest és l'horari que es duu en el convent per les monges majors, perquè les joves a més de cuidar la residència tenen al seu càrrec la guarderia infantil de Cala d'Or, on s'arriben a reunir fins a 130 nins. Altres quefers que tenen són l'assistència als malalts i cuidar de l'església del poble. I quan tenen un moment de lleguda tant les majors com les joves aprofiten per fer randà.

A Sor Antònia Paieras, de Sa Pobla, que des de l'any 1980 és a Calonge li demanam que ens conti un poc de la seva vida.

-Després del noviciat vaig anar a Asís (Itàlia), durant sis anys vaig cuidar malalts en aquella ciutat, que és un lloc molt fred i malsà, això em va dur a agafar una bronconeumonia que encara rossec. Però la meua estància a Asís va ésser molt agradable, perquè allà, lloc del naixement de San Francesc, per tot arreu es respira l'esperit cristià. De Asís m'enviaren a Lloseta on estigué devuit anys. I l'any 1950 vaig venir aquí, d'on no m'he mogut més que el temps de la reforma del convent.

Quines eren les seves ocupacions normals, als primers anys d'ésser a Calonge?

-Jo em cuidava de visitar els malalts, anava per tot a peu, tan si era Cas Teixidor com Sa Conca i també a Cala d'Or. Per anar a Cala d'Or, si poria, aprofitava per anar-me'n amb el xifoner i així fer un camí colcant. Al migdia havia de fer el dinar a una quarantena d'al·lots que anaven a l'escola i els que eren de Cala d'Or venien a dinar a ca nostra.

Sor Antònia no ho ha dit, però les altres monges ens conten que ella estima tant els calongins, que per ella tot ho feim bé, si qualcú parla malament de nosaltres, sempre ens defensa (El que escriu aquestes retxes sap ben cert que tothom del nostre poble també l'estima a ella de tot cor i que sempre li estarem molt agraïts).

També Sor Catalina Rigo que coneixem com a Sor Catalina Pruneres, fa molts d'anys que va venir a Calonge, ella ens diu els llocs on ha estat.

-He estat a Pina, Ses Salines, Sa Colònia de Sant Jordi, Es Carritxó i a Calonge. Aquí vaig venir l'any 1951 i al 1964 m'enviaren a Es Carritxó, llavors quan varen inaugurar aquesta residència vaig tornar a Calonge. La primera vegada que vaig estar aquí jo feia escola als petita.

Perquè no ens conta el que les va passar aquella

vegada que anaven a missa a s'Horta?

-Els dies que a Calonge no hi havia missa, les monges anàvem a la de S'Horta a peu, la missa era molt dematí, tant que hi anàvem a les fosques. Tot temoregues anàvem, la mare superiora, Sor Antònia i jo, quan per sa costa de "Sa Farinera", on havien tallat els romaguers de les voreres i un es va enganxar pel meu hàbit, la mare superiora diu: -No, i no anam totes soles, qualcú ve amb nosaltres. Ja podeu pensar si en vaig tenir jo de por, entre l'estirada pel meu hàbit, el renou que els romaguers feren i les paraules de la mare superiora, el retgiró quasi encara me dura.

Al nostre costat tenim a Sor Antònia Grimalt. Sabem que ella va estar a la presó un temps durant la guerra civil. A la presó va agafar una malaltia, que encara no ha curat i que és la causa que ara apenes pot caminar. Ella ens conta el següent:

-Jo vaig ésser fundadora del convent de franciscanes a Villamayor de Santiago, a Castella. Allà em trobava jo el temps de la guerra i el nostre convent fou aglapiat per nou bombes, que afortunadament no mataren ningú. Els rojos em varen fer presonera i durant el mig any que estigué a la presó, dels 69 quilos que pesava vaig passar als 44, estava molt malament. A Castella no hi va haver cap fanciscana que morís, però a Barcelona en mataren dues de la nostra congregació. Les varen matar per odi a la religió.

Cada una de les monges té una història molt interessant, que avui per no allargar massa no escrivim. El que contem és una mostra per poder fer-nos una idea del que ha estat la seva vida, vista un poc damunt damunt.

Ara és la mare superiora que contesta a les nostres preguntes. Quantes monges sou a Calonge?

-Som 10 de majors i 5 de joves que les cuidam a elles, així com també duim la guarderia de Cala d'Or i assistim als malalts.

Les monges majors, quan vénen aquí, per quin motiu ho fan, perquè així

les ho manen o bé voluntàriament?

-No obliguen a ningú a anar a una residència. Totes les que són aquí han vingut pel seu desig o perquè el convent on estaven s'ha tancat.

Les franciscanes en tenen d'altre de residència per monges majors?

-Sí, a més de la de Calonge n'hi ha una a Son Gotleu i una a Son Espanyollet. A la de Son Gotleu són 23 i la de Son Espanyollet, 19.

A Calonge sou totes mallorquines?

-Una és de Ciutadella i les altres som de Mallorca; tres de s'Alqueria Blanca, dues de Manacor, dues de Petra i una d'Ariany, Es Carritxó, Sa Pobla, Porreres, Artà, Inca i Muro.

Estau contentes d'estar a Calonge?

-Molt contentes, la gent ens fa molt de cas i ens trobam com si estàssim a casa nostra, una mostra significativa de l'apreci que ens tenen és que quasi tots els joves calongins que fan el servei militar a fora ens solen escriure postals contant-nos les seves peripècies.

Per què hi ha aquesta manca de vocacions religioses?

-A Calonge, de monges, si mateix en teniu, però en general sí que és veritat que de cada dia són manco. Jo crec que deu ésser perquè la nostra vida és molt dura i molt fermada, avui la gent cerca més la llibertat.

Me varen dir que organitzàveu excursions per les monges majors?

-Cada any feim una excursió, hem anat a Lluç, al Safari i molts d'altres llocs.

A la darrera pregunta, la feim a totes les que en aquest moment estan amb nosaltres. Què és el cel?

-Jo en morir-me aniré al cel (Es sor Bàrbara que ens contesta amb la seva característica firmeza quan parla de temes espirituals). Jesús ens salvarà a tots si cooperam. Ell ens ha donat la vida terrena, però en el cel només el tindrem si hi ha cooperació de part nostra.

-Aquí ja estam en el cel -afegeix una altre de major-. Ni els senyors més rics estan més bé que nosaltres. El cel és la

plenitud, allà on rebrem el cent per un.

Així acabam la nostra xerrada amb les nostres monges, jo vos asseguro que aquest horabaixa que he passat amb elles ha estat molt agradable. Aquí hi ha pau. Aquí tenen amor. No es sap el que és l'enveja ni l'odi i això és molt re-

comfortable, sobretot si ho comparam amb el món actual, tot estibat de presses i egoismes.

En nom propi i en nom de tots els calongins; Gràcies franciscanes per tot el que feis per nosaltres i sobretot, gràcies per voler ésser calongines.

MARC.

Notícies d'Es Llombards

El passat dia 31 de gener i després d'estar uns dies internada a Son Dureta va morir Da. Catalina Rigo Mas (d'Es Moli) a l'edat de 65 anys, volem acompanyar a la família en els moments de dol que està travessant. Descansi en pau.

Ja fa uns quants d'anys que el poble d'Es Llombards programa excursions per tots els que vulguin partir a recórrer un poc de món cada any; i aquest 1985 està previst dins el mes de març fer una excursió a Saragossa i Andorra, totes aquelles persones que estiguin interessades es poden posar en contacte amb Antoni "Cosina", Joan Nadal o cridant als telèfons 65 33 70, 65 35 29.

Es partirà dia 15 de març a les 19,30 amb avió a Barcelona.

Dia 16 anirem de Barcelona fins a Saragossa passant per Montserrat i Igualada arribant l'horabaixa a Saragossa.

Dia 17 farem una gran excursió al Monasterio de Piedra, dinant a un restaurant molt aprop d'ell. L'horabaixa visitarem la capital de Saragossa i la Basílica del Pilar.

Dia 18 sortirem després d'haver berenat cap a Osca, Jaca, Candanchu, el Parc Nacional d'Ordesa, dinarem a un restaurant de pas i l'horabaixa partirem cap a Barbastro on romandrem.

Dia 19 una vegada pres el cafè, anirem en autocar fins a Andorra passant per Graus, Benavarri, Tremp, Sort, Vilamar, la Seu d'Urgell, el capvespre el dedicarem a mirar els mostradors de les moltes tendes

que hi ha per allà, ja que les compres les farem el matí de l'endemà.

Dia 20 tots carregats de paquets i d'obsequis, ben plens de panxa, després d'haver dinat a l'hotel, partirem cap a Barcelona, passant pels moments de nirvis de la duana de La Seu d'Urgell. Damunt les 10 del vespre agafarem l'avió que ens durà fins a Mallorca.

El preu de l'excursió és de 26.600 pessetes, tot inclòs.

Tots aquells que vos faci gola venir amb nosaltres, apuntau-vos ben prest, ja que les places són limitades.

Animau-vos que la vida just es viu una vegada.

Totes les èpoques se separen per uns fets històrics o importants, per exemple, abans de la guerra civil, abans de Crist, després de la guerra civil, després de Crist, etc. per això a partir d'enguany podem dir: abans de la neu de 1985 o després de la neu de 1985; feta aquesta introducció diré que abans de la neu de 1985 vaig retretar una llimonera que tenia unes llimones un poc rares, aquí està una mostra, és una llimona que té forma de mà, amb els cinc dits, en varen dir això és produïa perquè la mare tenia una malaltia; però també ¿no podria ésser un fet de la naturalesa que qualche vegada ens fa veure que no és tan perfecta?

La llimonera és propietat d'En Joan Salvà Rigo i està sembrada a Ses Salines.

Jo en deman, ¿després de la neu continuará fent aquestes llimones?

Toni Burguera.

El partit. . (J.XXV)

SANTANYI, 3 - CAMPOS, 1

Fixa Tècnica:

CAMP: Bona entrada al Poliesportiu, animat ambient i nutrida representació campanera. La gespa estava força llenegadissa degut al previ regament per part dels responsables santanyiners. Tot són idees.

C.D.SANTANYI: Martínez, Pons, Ballester, Camps, Barceló, García, Roig, Amengual, Vidal II, Manjón, Miquel. Com a suplents: Durán, Rigo, González i Vicens.

Min. 78.- González per Miquel; m. 75.- Durán per Roig.

CAMPOS: Adrover, Ginard, Lladonet, Servera.

Ollers, Mas, Rigo, Batle, Roig, Leo, Barceló. Com a suplents: López, Martínez, Sala i Orosio.

M. 66.- Sala per Ginard; m. 80 Martínez per Rigo.

ARBITRE: Ramis. Desacertada la labor del Sr. Ramis. Ha seguit el joc de lluny i s'ha encapritxat en inventar-se sancions que sols han estat a la seva imaginació. Altrament podem dir de l'auxiliar que marcava l'atac del Santanyí. Ha mostrat quatre targes grogues. Pel Santanyí a Miquel, Camps i Roig. Del Campos l'ha vista Ginard.

GOLS: M. 1, Vidal II remata de potent tret un rebuig de la defensa visi-

tant. M. 45, de nou Vidal II marca, ara anticipants-se el seu defensa de forta testada. M. 53, penalty fantasma del porter Martínez i Leo transforma. M. 85, Durán amb la dreta fusella Adrover.

COMENTARI: El Santanyí s'ha trobat molt prest amb el marcador al seu favor, la qual cosa li ha permès jugar en certa tranquil·litat i dominar el rival. De la primera part destacar-ne els inicis i el final, quan el Santanyí per mitjà de Vidal II ha aconseguit els seus dos gols. Avui el jove jugador ha estat el millor home damunt l'herba, movent-se meravellosament a l'àrea.

La segona meitat s'ha desenvolupat a mitja marxa, contraatacant ambdós equips. El Campos ha acurçat distàncies, per llavors el Santanyí sentenciar. El porter visitant Adrover ha deixat constància una vegada més de la seva gran classe.

S.M.

CLASSIFICACIO: El C.D. Santanyí segueix al cap davant. 25 partits jugats, 15 de guanyats, 7 d'empatats, 3 de perduts. Té 47 gols a favor per 24 en contra. Aixímateix conta amb 11 punts positius. La puntuació total és de 37 punts.

Banda

Els darrers diumenges la cosa ha anat d'allò més moguda per devers el Poliesportiu Municipal. Sí, sí, que ningú no se'n faci creus ara, perquè això ha esdevingut exactament d'aquesta manera. I els únics culpables en sou vosaltres, els fervorosos incondicionals, tan apassionats com bones persones. Però, per què, per un partit perdut a casa, algú havia de ser el primer. "I de l'insípid joc, que en respon?". Ja ho sé, home, ja ho trob que sí, però teniu paciència i no perdeu als nervis tan aviat.

No, si ja ho sé que dirien en castellà que qui paga comanda. Però, el cap i a la fi, el Santanyí va líder des de la primera jornada, idò, per què feu tan de renou. Venga, venga, no em faceu xerrar, que sou els quatre gats de sempre. Em feu gràcia gràcia, vosaltres, fins ara el Santanyí restava el millor equip del món, i, zas, dues boires i ja el sembrat se n'ha d'anar a ca una punyeta. Ca barret, no serà tant. "Es soldat, això és un jugador, me caso amb dena que mos ne fas de falta. No te n'ado-

nes. Es un rompredor. Trabuca ses defenses, aquest allotet, que és un gust". No hi ha por, aviat se li acaba l'arrestament. "I per afegir a n'es banyat, a n'en Zubieta, inexplicablement, el foten al camp, au, dos partits". D'acord, d'acord, resulta realment estrany. "I espera't, espera't, en Bernat, per beneit, mig any". Que no sabeu vosaltres que havien estès en Pep Polla de bona manera. Qualque cosa havia de fer l'amo. Fos com fos els directius a la graderia mai

no han de badar boca, això està clar. "Vaja, vaja, és ben hora de fer més futbol, del contrari jo m'esborr de soci". Mira aquesta genteta, no sabeu el favor que per ventura farieu. Va, harmonia, que tot s'arreglarà. Sembla mentida com és la gent. Si anau al futbol siau esportistes i no pas estruços, tant els qui per no res mosseguen com els que adesiara fan cròniques pels diaris locals amb afany de lluisor sense gens de lluentor.

Vivién.

SARAU

ANUNCIAU-VOS

A

SAL I XEIXA

C.D. ALQUERIA, 2 - SES SALINES, 1

Alineacions:

C.D. ALQUERIA: Roselló III, Rigo Ballester, Bonet, Barceló, Pons, Ballester Barceló, Rotger, Saigi, Mario, Ballester Adrover i Escales.

-Al minut 45 Vallbona va substituir an Mario i al minut 86 Rigo Martorell a Escales.

SES SALINES: Fontirroig, Garcia, Galmés, Roselló, Mora, Garcia Vidal, Serra, Escales, Bauzá i Galmés II.

Arbitre Juan Santandreu Navarro: bona actuació, va mostrar targes grogues a Roselló, Mora, per segona vegada a Roselló, Serra, Escales, Garcia i Galmés tots ells del Ses Salines.

GOLS: 0-1 S'avança l'equip saliner al marcador després d'un error exorbitant de la mitja i la defensa de l'equip local que va aprofitar molt bé el ca-

pità Garcia Vidal.

1-1.- Va empatar l'equip local al principi de la segona part quan en Vallbona va agafar una pilota dins l'àrea visitant i la va aficar dins les xarxes de l'equip saliner.

2-1: Quan just faltava un minut per acabar el partit en Saigi ja dins l'àrea va tirar per mig de les cames del porter Fontirroig aconseguint posar el definitiu 2-1 al marcador.

Va esser el darrer partit de la primera volta quan varen aconseguir els juvenils curiablancs guanyar el primer partit de la temporada, va esser un partit que se va córrer durant els noranta minuts, la primera part va esser de domini saliner, culminat aquest domini amb el 0-1 com se va arribar al descans, però la segona part l'equip local no va esser el mateix, gràcies

a l'entrega de tot l'equip se va aixecar el partit.

Altres resultats: C.D. Alqueria, 0 - S.P. San Marçal, 0
Sineu, 3 - C.D. Alqueria, 0

C.D. ALQUERIA 1a.
REGIONAL.

Resultats:

Verge de Lluc, 4 - C.D. Alqueria, 2

C.D. Alqueria, 0 - Algaida, 0
Son Cotoneret, 3 - C.D. Alqueria, 1.

Durant aquest mes l'equip de primera regional no ha aconseguit guanyar cap partit, sols ha fet un punt contra el fluixet Algaida, essent golejat a Verge de Lluc i amb el colista.

Dins Verge de Lluc se va arribar 4-0, tallant avantatges Rigo Bonet de cop de cap i també de cop de cap Roselló II va posar el 4-2 definitiu.

Contra l'Algaida se varen crear varies ocasions però la pilota no se va aficar dins la barraca. Va esser un partit bastant fluixet. Contra el Son Cotoneret se va tornar fer un mal partit, marcant Rigo Vidal l'únic gol.

L'equip de primera regional resta bastant mermat per les lesions, Miquel Gornals, Damià Rigo, Juan Adrover pel que la plantilla ha quedat bastant reduïda, s'ha incorporat Ignaci Marquello que ja se va vestir dins Son Cotoneret.

PROPERES INCORPORACIONS.

El proper dia 2 de març acaba la lliga dels infants de segona regional cosa que propicià que Toni Vallbona Bonet i Roselló IV s'incorporin a la disciplina de l'equip juvenil.

ESPORT ESCOLAR

Els nins i nines de l'Escola Pública, enguany participen en les distintes proves i competicions de l'esport escolar que a nivell de tota la Comunitat Autònoma, organitza el Consell Interinsular.

Les distintes proves en què han participat fins ara són les següents:

FASE PRÈVIA. Colònia de St. Jordi (15-12-84) Atletisme.

Infantil Masculí: Eugenio Martínez Acebedo, 5 de 40 participants, Pere equips, el 3 de 10.

Aleví Masculí: Pedro Romero Martínez, el 4 de 38 participants.

Pere equips: el 5 de 9.

Benjamins Masculí: Joan Miquel Martínez Grimalt, el 9 de 30 participants.

Per equips, el 2 de 6.

Infantil Femení: Maria Isabel Martínez Acebedo, la 4 de 24 participants.

Per equips, el 5 de 6.

Alevins Femení: Ma. Antònia Garcies Vidal, la 11 de 37 participants.

Per equips, el 4 de 5.

FASE FINAL. Cas Concos (19-1-85) Atletisme.

Infantil Masculí: Eugenio Martínez Acebedo, el 16 de 29 participants.

Alevins Masculí: Jaume Cànaves Lull, el 26 de 35 participants.

Benjamins Masculí: Joan

Miquel Martínez, el 4 de 24 participants.

Infantils femení: Maria Isabel Martínez Acebedo, la 11 de 20 participants.

Benjamins femení: Maria del Mar Rigo, la 11 de 20 participants.

TENIS DE TAULA. Jornada de Ses Salines (12-1-85)

Els jugadors, Damià Burguera Pons, Bartomeu Bonet i Vicens i Pere Rigo Ferrando, formaren l'equip que s'enfrontà al del Col·legi Sant Alfons de Felanitx, amb el següent resultat:

Escola Pública de Santanyí 2, Col·legi Sant Alfons de Felanitx 1.

Jornada de Cas Concos (1-2-85)

Fra Joan Ballester de Campos 1; Escola Pública Santanyí 3.

E.P. Joan Capó de Felanitx 3; Escola Pública de Santanyí 0.

BASQUETBOL. Jornada de Felanitx (26-1-85)

Infantils femení: E.P. Joan Capó 11, E.P. de Santanyí 10.

Minibàsquet femení: Sant Alfons 22, E.P. de Santanyí 4.

FUTBITO. Partit jugat a Santanyí (13-1-85)

Escola Pública de Santanyí 3, Col·legi Fra Joan Ballester de Campos 2.

El diumenge 10 de febrer, a les instal·lacions es-

portives de l'Escola, tengué lloc la 1a. DIADA D'ATLETISME ESCOLAR' organitzada per l'A.P.A. i patrocinada per l'Ajuntament amb la col·laboració de La Caixa.

La jornada començà a les 9,30 del matí amb la participació de 82 atletes en les distintes modalitats de salt de longitud, cross i prova de velocitat de 40, 80 i 100 metres llisos. En motiu d'aquesta jornada fou inaugurat el nou fossó per a salts de longitud.

Els resultats foren els següents:

Nascuts el 1978: 40 m. llisos Margarita Vidal Piquer. 360 mts. CROSS Margarita Vidal Piquer. Masculins: 40 m. Il. Fernando Martín Morales. 360 mts. CROSS Fernando Martín Morales.

Nascuts el 1977. Femení 40 m. Il. Agustina Ma. Adrover Vicens. 640 m. CROSS Margarita Amengual Ferrer. Masculins: 40 m. Il. Antoni Juan Martorell. 640 m. CROSS Antoni Juan Martorell.

Nascuts el 1976. Femení: 60 mt. Il. Maria Mestres Burguera. Masculí: 60 m. Il. Joan Ferrer Burguera. 640 m. CROSS Nicolau Mas Amengual.

Nascuts el 1975. Feme-

ní: Salt de longitud, 60 mt; Il. i 800 mt. CROSS, Maria del Mar Vidal Rigo. Masculí: Longitud, Geroni Juan Martorell. 60 m. i 800 m. CROSS, Joan Miquel Martínez Grimalt.

Nascuts el 1974. Masculí. Longitud i 60 m. Il. Francisco Martín Morales.

Nascuts el 1973. Femení: Longitud, Maria Antònia Garcia Vidal. 80 m. Il. Margarita de la Iglesia Vidal. 800 m. CROSS Joana Vallbona Vidal. Masculí: Longitud, 80 m. i 1.160 m. CROSS, Salvador Grimalt Verger.

Nascuts el 1971 i 72: Femení: Longitud, 80 m. Il. i 1000 m. CROSS, Maria Isabel Martínez Acebedo.

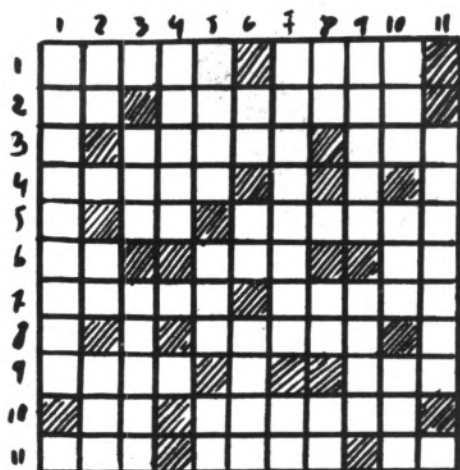
1971 Masculí: Longitud Joan Rigo Pons. 100 m. Il. Bartomeu Rigo Bonet.

1972 Masculí: Longitud 9 80 m. Il. Pere Vallbona Plazas.

2.200 m. CROSS, Eugenio Martínez Acebedo.

Foren imposades medalles als guanyadors de les distintes proves. Enhorabona a tots. En Lluc Verger i na Magdalena Suau cuidaren de les competicions i de la perfecta organització. Molt bé al.lots!

PASSATEMPS

Maria del Mar Pons i Bonet

MOTS ENCREUATS.

HORITZONTALS: 1.- Part del cos humà. D'aquesta manera; 2.- Animal. Perdre quilos; 3.- Consonant. Ocell. Petit d'estatura; 4.- Per tenir-hi sal. Consonant. Consonant. Vocal. 5.- Consonant. Pronom. Que no està bo; 6.- Terminació verbal. Al revés, número. Article; 7.- Color. Al revés, dany.; 8.- Consonant. Vocal. Que té por. Vocal. 9.- Al revés, nom de lletra. Consonant. Article; 10.- Terminació verbal. Al revés, acotar el cap; 11.- Al revés, nom d'animal. Al revés seixanta minuts. Al revés, pronom personal.

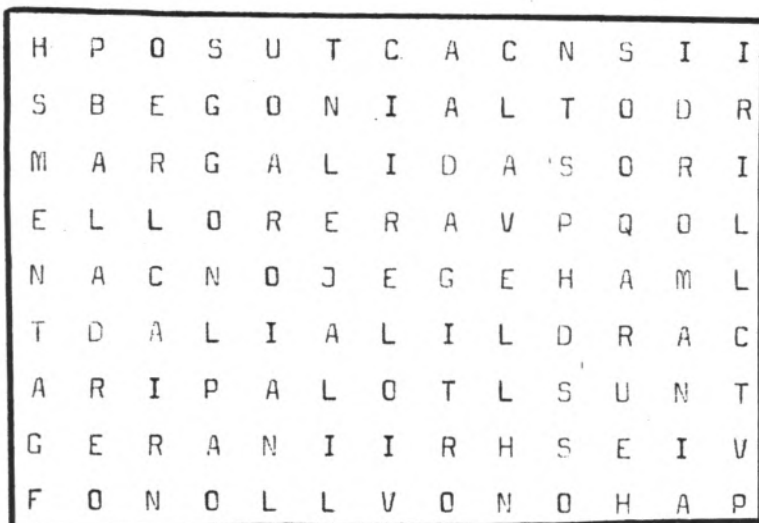
VÈRTICALS: 1.- Nom de dona. Vocal; 2.- Maneig d'una cosa. Vocal. Al revés, terminació verbal. Cap cosa. 3.- Vocal. Aire que surt dels pulmons. Feta de fang.; 4.- Casa. Consonant. Vocal; 5.- Estimació. Al revés, part terminal de les extremitats abdominals de l'home. Al revés, terminació verbal; 6.- Primera carta. Pronom personal. Resar.; 7.- Per no cremar-se amb una olla. Pronom; 8.- Terminació verbal. Consonant. Al revés exclamació. Al revés, del verb haver; 9.- Insecte. Al revés, animalons. 10.- Odi. Al revés, pronom personal. Embarcació; 11.- Nom de dona. Consonant.

HUMOR

SOPA DE LLETRES

21 noms de plantes i flors.

CAIXA DE PENSIONS

”laCaixa”

Tot un símbol